

CUPRINS

INTRODUCERE	6
EPOCA SABIEI	8
MARATON 490 î.Hr.	10
SALAMINA 480 î.Hr.	18
GAUGAMELA 331 î.Hr.	26
CANNAE 216 î.Hr.	34
ALESIA 52 î.Hr.	42
ADRIANOPOL 378 d.Hr.	50
TOURS/POITIERS 732 d.Hr.	58
HASTINGS 1066	66
HATTIN 1187	74
TANNENBERG 1410	82
AZINCOURT 1415	90
EPOCA PRAFULUI DE PUȘCĂ	98
CONSTANTINOPOL 1453	100
LEPANTO 1571	108
INVINCIBILA ARMADA 1588	116
LÜTZEN 1632	124
BLENHEIM 1704	132
SARATOGA 1777	140
TRAFALGAR 1805	148
AUSTERLITZ 1805	156
WATERLOO 1815	164
EPOCA PUȘTII	172
ANTIETAM 1862	174
GETTYSBURG 1863	182
VERDUN 1916	190
SOMME 1916	198
BĂTĂLIA ANGLIEI 1940	206
STALINGRAD 1942	214
MIDWAY 1942	222
NORMANDIA 1944	230
OFENSIVA TET 1968	238
OPERATIUNEA „ELIBERAREA IRAKULUI” 2003	246
INDEX	254

GAUGAMELA 331 î.Hr.

Gaugamela a fost una dintre cele mai mari victorii ale lui Alexandru cel Mare. Întrecuți numeric cu 5 la 1, macedonenii au luptat mai bine decât dușmanii lor, perșii, întrucât, în ceea ce privește tactica militară, Alexandru cel Mare l-a întrecut pe Darius, în ciuda faptului că regele, care și-a ales câmpul de luptă, s-a pregătit în mod special cu arme deosebite, precum care de război cu coase și elefanți de război.

Alexandru a moștenit mai mult decât un regat de la tatăl său, Filip al II-lea al Macedoniei. El a moștenit un instrument militar puternic și dorința de a-l folosi. Filip luptase mulți ani pentru a unifica regatul Macedoniei și pentru a-și impune puterea peste grecii învecinați și peste barbari. Armata pe care a reușit cu greu s-o formeze era baza cuceririlor lui Alexandru. Dacă Filip nu ar fi fost asasinat la vârsta de 46 de ani, el ar fi fost cel care ar fi purtat războiul cu Persia, nu Alexandru.

Alexandru a fost crescut așa cum un prinț grec trebuia să fie, cu povești eroice din poezia epică a lui Homer. El a făcut parte dintr-o cultură care le cerea bărbaților puternici să nu ia în considerare pericolul personal și să riște pentru a căpăta experiență.

GAUGAMELA – DATE ESENȚIALE

Cine: Alexandru cel Mare (356-323 î.Hr.) cu 47.000 de greci/macedoneni împotriva a 240.000 de perși aflați sub conducerea regelui Darius al III-lea (a domnit între 336-330 î.Hr.).

Rezultat: Darius a fost ucis, posibil chiar de către propriii generali. Alexandru a devenit conducătorul Persiei.

Ce: Alexandru a recurs la un atac asupra centrului armatei inamice, pentru a sparge frontul persan, Darius a fugit, iar armata persană s-a prăbușit.

Unde: Lângă Tel Gomel, unde în prezent este Irakul de Nord.

Când: 1 octombrie 331 î.Hr.

De ce: Alexandru urmărea să-l înfrângă decisiv pe Darius și să încheie cucerirea Imperiului Persan.

ALEXANDRU ÎȘI CONDUCE CAVALERIA peste râul Granicus, blocând inițiativa perșilor. Precum cei mai mulți dintre comandanții militari de succes, Alexandru nu era lipsit de noroc.

Alexandru a primit învățătură, în chestiuni legate de filozofie și știință, de la Aristotel însuși și a fost o gazdă încântătoare încă de mic, primind musafiri de seamă.

Aristotel însuși a fost desemnat să pună frâu nechibzuinței și agresivității lui Alexandru și să încerce să tempereze această latură, apelând la valori culte și filozofice. În această privință, nu a avut un succes deplin.

Alexandru a învățat foarte multe de la maestrul său și a devenit un om erudit, dar în fond a rămas băiatul care își dorea să fie Hercule. Hercule a fost sursa de inspirație a lui Alexandru; de asemenea, istorisirile lui Homer despre faptele vitejești ale lui Ahile l-au ajutat să-și creeze o viziune amplă asupra lumii și să ia decizii importante în momentele de cumpănă. Este verosimilă ideea că Alexandru s-a perceput ca o variantă modernă a clasicilor eroi greci. În multe aspecte, acest lucru a fost adevărat.

Când Alexandru a moștenit Regatul Macedoniei, Filip al II-lea îl transformase în putere dominantă în lumea greacă. Atena, Teba și chiar Sparta au fost puse în umbră, iar perșii fuseseră alungați din Tracia. Alexandru fusese implicat în câteva din campaniile ulterioare și se afirmase ca un comandant agresiv, chiar necugetat. Filip schimbuse de asemenea și

ÎN ACESTE ILUSTRĂȚII din secolul al XIX-lea, lui Alexandru (în centru, cu mâna pe șold) îi este arătat trupul lui Darius al III-lea al Persiei, care a murit ca urmare a unei trădări, în timp ce fugea de la locul bătăliei.

natura comunității macedonene. Nobilimea pretindea acum acțiuni militare, iar armata era pe un drum sigur al măreției. Filip a împărțit cu dărnicie recompense ofițerilor și soldaților săi care s-au remarcat în luptă, iar Alexandru nu a întârziat să observe efectele psihologice ale generozității tatălui său.

Filip a fost ucis de către una dintre gărzile sale și este posibil ca Alexandru să fi fost în spatele complotului. Mai există și alte explicații, care de asemenea sunt plauzibile, și chiar Alexandru a susținut că Persia s-a aflat în spatele uciderii regelui Macedoniei. Succesiunea lui Alexandru la tron a fost o chestiune murdară, tipică, ce presupunea uciderea potențialilor rivali sau dușmani, având repercusiuni care s-au întins pe toată perioada domniei lui Alexandru. Acesta nu s-a lăsat afectat și imediat a început propria campanie de cuceriri. Primele campanii pe care Alexandru le-a desfășurat au fost menite să înăbușe răzmerițele triburilor de la granița de nord și din Grecia însăși. Îndată ce a fost capabil, s-a întors împotriva Persiei, așa cum a intenționat mereu. O forță macedoneană făcuse deja o incursiune în Persia, dar fără mari rezultate. În 334 î.Hr., Alexandru și-a întărit această armată și și-a început marea campanie.

IMPERIUL PERSAN ÎN 334 Î.HR.

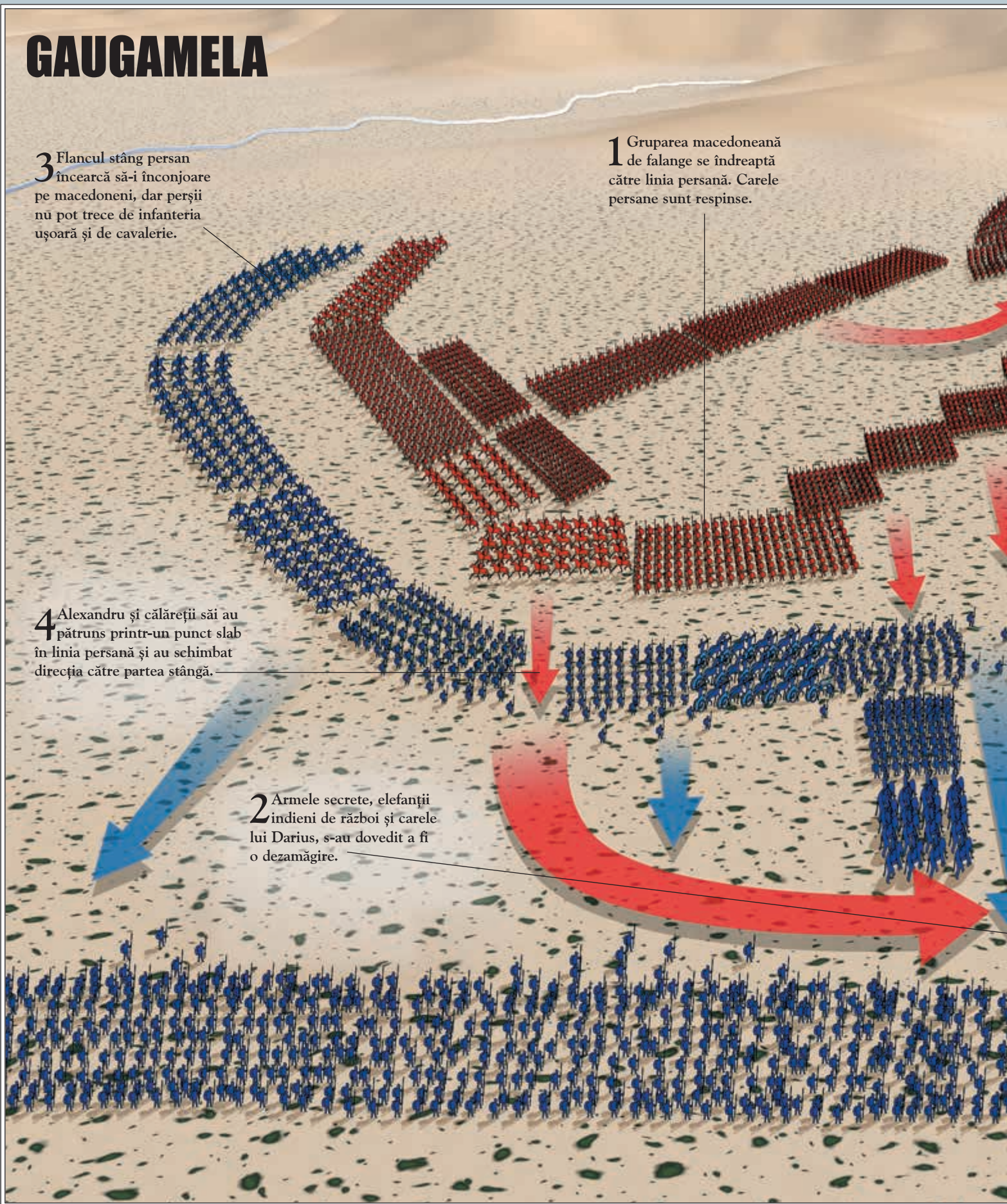
Imperiul Persan era enorm, întinzându-se de la Marea Mediterană la Oceanul Indian. Era foarte bogat, dar divizat pe plan intern. Imperiul Persan sub conducerea lui Darius avea un număr colosal de trupe, dar acestea erau alcătuite din multe neamuri și culturi. Nu aveau structuri comune și mai ales vorbeau o limbă complet diferită. Multe dintre trupele imperiului erau formate din cetățeni cărora le dispăcea condiția lor și care nu erau în totalitate entuziaști în legătură cu lupta pentru regele lor. Acest fapt a creat o problemă în plus – Persia nu trebuia doar să protejeze și să controleze o zonă imensă, ci să fie atentă la trupele care nu prezentau încredere.

Câteva dintre trupele lui Darius cuprindeau mercenari greci. Acest lucru era unul obișnuit și de cele mai multe ori mercenarii nu erau mai demni de încredere decât oamenii care formau marea masă a soldaților perși. Acești mercenari greci au alcătuit temelia armatei care i s-a opus prima dată lui Alexandru când a avansat în Asia Mică.

VICTORIA DE LA GRANICUS

Alexandru a fost un comandant extrem de agresiv, care vedea în orice fel de defensivă un semn de slăbiciune. De aceea, a fost mai degrabă încurajat decât consternat, atunci când armata persană s-a așezat pe malul râului Granicus, forțându-l să treacă pe partea opusă. Alexandru a afirmat că perșii

GAUGAMELA

3 Flancul stâng persan încearcă să-i înconjoare pe macedoneni, dar perșii nu pot trece de infanteria ușoară și de cavalerie.

1 Gruparea macedoneană de falange se îndreaptă către linia persană. Carele persane sunt respinse.

4 Alexandru și călăreții săi au pătruns printr-un punct slab în linia persană și au schimbat direcția către partea stângă.

2 Armele secrete, elefanții indieni de război și carele lui Darius, s-au dovedit a fi o dezamăgire.

5 Câțiva perși trec de falange și se îndreaptă spre tabăra macedoneană.

6 Aripa stângă a grecilor este grav lovită de către perși, până în momentul în care Alexandru apare în sprijinul ei.

LEGENDĂ

 MACEDONENI

 PERȘI

7 Temându-se pentru siguranța sa, Darius fuge de pe câmpul de luptă, oferindu-i efectiv victoria lui Alexandru.

